

El bagul de la memòria oral catalana

El portal digital Càntut recull gravacions d'un miler de cançons tradicionals de la província de Girona

DIJOUS, 17 DE NOVEMBRE DEL 2016 - 20:29 CET

Els grans encara recorden quan en cada poble de Catalunya hi havia una taverna en què es reunien els homes a beure i a cantar. Avui ja ningú canta als bars, si no és l'himne de l'equip de futbol abans de començar el partit o perquè estigui orgullosament borratxo. Hem delegat el plaer de cantar als professionals. Però ¿què se'n va fer d'aquelles cançons que es cantaven a les tavernes catalanes fa 80 anys? Ja només existeixen a la memòria de la gent gran del lloc, esperant que algú les immortalitzi.

Aquest és l'objectiu de Càntut, una web que els últims quatre anys ha censat un miler de gravacions de persones grans de les comarques de Girona. Albert Massip és el principal impulsor d'aquest arxiu digital. Va preguntar a Banyoles als més grans i va descobrir que allà també hi va haver una taverna. De fet, en va conèixer el propietari, Francisco Bustins, i el va convèncer perquè li cantés algunes de les tonades que animaven el seu local. Va preguntar a més gent i va seguir gravant material: cançons de taverna i també del col·legi, religioses, picants... Va trobar un filó i va decidir obrir un blog.

NINGÚ SAP CANTAR

«La gent sempre diu que no sap cantar i que no se sap cap cançó», assegura aquest professor de música de primària. Però amb mà esquerra i conversa, la memòria dels ancians sempre s'activa. I després no hi ha qui els pari. «Ja he anat quatre vegades a casa de la senyora Maria Gironés. I cada dia ens hi estem dues hores –explica–. Té 93 anys, però no se li acaba la corda.

El millor és que hi ha Maries i Franciscos a cada poble. A Sant Hilari Sacalm i a Montagut, a Agullana i a la Bisbal, a l'Escala i, és clar, a Cassà de la Selva, on aquest cap de setmana el

projecte arqueològic Càntut cobra forma de festival de música en directe, en què participen, entre altres, Jaume Arnella, El Pont d'Arcalís, Joan Garriga, Sanjosex i Ramon Manent. El mateix Sanjosex va convèncer la seva àvia, Conxita Lloveras, perquè cantés les cançons que recordava de la seva infància i algunes ja formen part de l'arxiu.

Massip no és el primer ni l'únic a aficionar-se a la recol·lecció de cançons populars catalanes. L'etnomusicòleg Jaume Ayats (director del Museu de la Música), el músic i folklorista Jaume Arnella i l'acordionista Artur Blasco són els seus tres referents. I trobades de caçadors de cançons com el que es va celebrar el mes passat a Manlleu certifiquen que hi ha certa voluntat per documentar la tradició oral catalana. De fet, Massip tot just ha gravat personalment un 15% del material recollit a la web. La majoria dels registres són d'experts com Àngel Dabant, Ramon Manent i Jaume Arnella, i d'altres persones que han cedit gravacions casolanes a Massip perquè les digitalitzi.

«Jo m'he dedicat sobretot a anar porta per porta, a recollir material, a digitalitzar-lo i a pujar-lo a la xarxa», reconeix. Però la seva passió per les tecnologies li impedeix comprendre per què el material recollit per grups d'investigació del folklore no és d'accés públic. «Catalunya és el país d'Europa que més s'ha dedicat a recopilar cançons. Es fa des de principis del segle XX. No té cap sentit que tot això estigui guardat», critica.

EN L'ESTELA D'ALAN LOMAX

Càntut assumeix un repte similar al de l'etnomusicòleg nord-americà Alan Lomax, que als anys 50 i 60 va recórrer mig món (Espanya inclosa) gravant tota mena d'expressions populars. El radi d'acció de Massip és una mica més modest. Ell se centra en la província de Girona per raons de logística. El més curiós és que Massip no sabia qui era Lomax fins fa tres anys.

Els valuosíssims arxius de Lomax estan oberts per poder ser consultats pel públic a la xarxa. Mentre arriba el moment de fer el mateix amb les gravacions de cançó popular catalana, Massip llança la seva proposta: «Graveu cantant els familiars que teniu al voltant. Ara no li doneu cap importància, però d'aquí un temps li donareu el valor emocional i patrimonial que es mereix».

Un festival per cantar al carrer i al bar

Aquest cap de setmana el projecte arqueològic Càntut adquireix forma de festival de música en viu a Cassà de la Selva. De divendres a diumenge, aquesta trobada 'Cançons i músiques dels avis' acollirà velles i noves veus, professionals i aficionades. La voluntat del festival és tant reivindicar la cançó popular més tradicional com donar nova vigència a aquests vells versos. Per això coincideixen en el cartell veterans del folk català, com El Pont d'Arcalís i Jaume Arnella, amb autors de cançó popular moderna com Joan Garriga de La Troba Kung-Fú i el duo format per a l'ocasió per Carles Belda i Sanjosex.

Hi haurà cançó de taverna al centre recreatiu de Cassà amb Els Panxuts & El Ganxet. Hi haurà un concert itinerant pels carrers del poble protagonitzat pel cantador Ramon Manent. Hi haurà un recital de sobretaula capitanejat pels comensals Manent, Arnella i Montse Casanovas en un restaurant. Es cantarà al bar, a la plaça i al teatre.

Publicat a: El Periodico de Catalunya 18-11-2016

Font del document: <http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/ocio-y-cultura/cantut-canco-tradicional-festival-albert-massip-5633427>